tygodnik eM

Wesprzyj kolejne wydanie

8 LISTOPADA 2026 r.

Parafia z historią - str. 12

NR 21 (0750) / EGZEMPLARZ BEZPŁATNY



Aktywna jesień życia

fot. shutterstock

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO **RENATA JANIK** WRAZ Z ZARZĄDEM ZAPRASZAJĄ NA

III ŚWIĘTOKRZYSKI JARMARK BOŻONARODZENIOWY



WOJEWÓDZKI DOM KULTURY W KIELCACH

4, 5, 6 i 11, 12, 13 GRUDNIA

OD GODZINY 14^{00} DO 21^{00}

SZCZEGÓŁY: WDKKIELCE.PL

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO | WDK Wojewódzki Dom Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach | TVP 3 Kielce | TVP info | ECHODNIA | ESKA eska2 | eM | Radio FAMA | radio rekord | TVŚ telewizja świętokrzyska | KIELCACH

PM

Stypendia Biskupa Kaczmarka



fot. Radio eM

Dwunastu uczniów z siedmiu szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu diecezji kieleckiej otrzymało stypendia z Funduszu Stypendialnego im. Biskupa Czesława Kaczmarka. Wsparcie przyznano również Specjalnemu Ośrodkowi Wychowawczemu im. Matki Kolumby Białeckiej w Kielcach. W tym roku każde stypendium wyniosło 2600 złotych. Przy ich przyznawaniu brano pod uwagę nie tylko wyniki w nauce, ale także zaangażowanie uczniów w życie społeczne, szkolne i religijne. Fundusz działa od 2015 roku. Został powołany przez biskupa kieleckiego Jana Piotrowskiego. Od początku jego działalności przyznano 164 stypendia o łącznej wartości 286,1 tysiąca złotych. /bk/

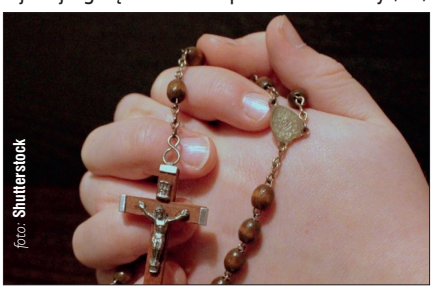

fot. Radio eM

Oddali hołd bohaterom

Na Cmentarzu Partyzanckim w Kielcach odbył się finał akcji „Oddaj Chwałę Bohaterom", poświęconej pamięci osób walczących o wolną Polskę. Uroczystości, zorganizowanej 1 listopada, przewodniczył biskup pomocniczy diecezji kieleckiej Marian Florczyk. Jak podkreślają organizatorzy, akcja trwa przez cały rok, jednak jej najważniejsza część przypada na drugą połowę października. – Pamiętamy o tych, którzy spoczywają na naszych cmentarzach, a zasłużyli się w walce o niepodległość. Zachęcamy wówczas wszystkich do sprzątania grobów osób, o których wiemy, że były wierne naszej ojczyźnie i wytrwale jej broniły – tłumaczył Robert Surma ze Stowarzyszenia Kieleccy Patrioci. Kulminacyjnym punktem uroczystości były wspólna modlitwa oraz zapalenie zniczy na grobach bohaterów spoczywających na Cmentarzu Partyzanckim w Kielcach. /mł/

Modlili się za partyzantów

Około 300 osób wzięło udział w 27. Partyzanckiej Drodze Krzyżowej, która odbyła się przy mogiłach żołnierzy Armii Krajowej w rejonie wzgórza Wykus. Uczestnicy nabożeństwa oddali hołd i modlili się za żołnierzy AK dowodzonych przez Jana Piwnika „Ponurego", którzy zginęli z rąk Niemców. Przypomnijmy, że 28 października 1943 roku Niemcy przeprowadzili obławę na Zgrupowanie Armii Krajowej „Ponury". W wyniku tej akcji zginęło blisko 40 polskich żołnierzy. /mł/


fot. Shutterstock

Podsumowali akcję „Znicz"

Świętokrzyscy policjanci podsumowali akcję „Znicz", która trwała od 30 października do 2 listopada. W tym czasie funkcjonariusze prowadzili wzmożone kontrole na drogach, szczególnie w pobliżu cmentarzy. Mundurowi ujawnili 653 przypadki przekroczenia dozwolonej prędkości. Siedmiu kierowcom zatrzymali prawa jazdy za jazdę z prędkością przekraczającą dopuszczalny limit o ponad 50 km/h w obszarze zabudowanym. Przeprowadzili także ponad dziesięć tysięcy kontroli trzeźwości, ujawniając 35 kierujących pod wpływem alkoholu. Podczas długiego weekendu na świętokrzyskich drogach doszło do 121 kolizji i dziewięciu wypadków. Rannych zostało 17 osób, a jedna poniosła śmierć. /ar/


fot. Shutterstock

Następny tygodnik eM 22 listopada
Zapraszamy do lektury!

Nasz zamek najlepszy

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe zwyciężył w pierwszym Rankingu Polskich Zamków i Pałaców Magazynu Travelist. Świętokrzyski zabytek zdobył tytuł „Najbardziej klimatycznych polskich ruin", uzyskując 15,27 procent głosów. Wyprzedził zamki w Czorsztynie i Ogrodzieńcu. Ranking przygotowano we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną. W jego premierowej edycji internauci głosowali w czterech kategoriach, wybierając spośród 58 nominowanych obiektów. W kategorii głównej, otwartej,

reklama
KOŁDREX
USŁUGI
szycia kołder i poduszek z pierzyn Klienta
PRANIE PIERZA
SPRZEDAŻ
kołder i poduszek z puchu i wełny owczej
tel. 534-222-122 www.koldrex.pl
Kielce, ul. Sikorskiego 20 D
SN

Wydawca:
Radio eM Kielce
Kielce 107,9 FM
Włoszczowa 94,4 FM
Busko-Zdrój 91,8 FM
Święty Krzyż 91,3 FM

Redaktor naczelny:
ks. Leszek Skorupa
Z-cy redaktora naczelnego:
red. prowadzący Tomasz Natkaniec
Piotr Michalec
DTP: Radosław Kaszyński

eM Reklama:
www.emkielce.pl/reklama
reklama@em.kielce.pl
tel. 41 368 07 17
facebook.com/radioemkielce
KONTAKT Z REDAKCJĄ: 41 368 04 61

ADRES REDAKCJI: Tygodnik eM Kielce
ul. Sienkiewicza 2, 25-333 Kielce
tel. 41 368 04 61
tygodnik@em.kielce.pl
Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń


foto: Piotr Michalec

uczestnicy mogli samodzielnie wskazać dowolny polski zamek lub pałac. Łącznie oddano niemal 35 tysięcy głosów. /mł/

Trwają Zaduszki Jazzowe

W Pałacyku Tomasza Zielińskiego w Kielcach trwa kolejna edycja Zaduszek Jazzowych. W tym roku na scenie dominują fortepian i instrumenty dęte. W sobotę, 7 listopada, wystąpi zespół Brass Federacja, wykonujący zarówno własne


foto: Piotr Kędziora

kompozycje, jak i przeboje łączące rock, pop, reggae i funk. Dzień później, w niedzielę, 8 listopada, przed publicznością zaprezentuje się Włodek Pawlik – pochodzący z Kielc pianista jazzowy i kompozytor, laureat nagrody Grammy za album „Night in Calisia". Jest on jedynym polskim muzykiem jazzowym uhonorowanym tym wyróżnieniem. Oba koncerty rozpoczną się o godzinie 17. Bilety są dostępne w kasie Domu Środowisk Twórczych oraz online. /bk/

Z nożem na seniorkę

Dramatyczne sceny rozegrały się w jednym ze sklepów spożywczych w Skarżysku-Kamiennej. We wtorek, 27 października, 21-letnia kobieta



foto: policja.pl

zaatakowała nożem 77-latkę. Napastniczka próbowała ugodzić seniorkę, jednak ostrze noża się złamało. Nie przerwała ataku – uderzała kobietę w okolice klatki piersiowej i głowy, a gdy 77-latka upadła na podłogę, zaczęła ją kopać. Poszkodowana trafiła do szpitala, a 21-latka została zatrzymana przez policję. Usłyszała zarzut usiłowania zabójstwa. Sąd zdecydował o jej tymczasowym aresztowaniu na trzy miesiące. Kobiecie grozi co najmniej 15 lat pozbawienia wolności. /ar/


foto: policja.pl

Narkotykowa fabryka

Reaktor do produkcji narkotyków, blisko 680 kilogramów klefedronu i niemal 2,5 tysiąca litrów cieczy o nieustalonym składzie chemicznym – to zabezpieczyli policjanci na jednej z posesji w gminie Sadowie w powiecie opatowskim. Akcję przeprowadzono w poniedziałek, 26 października. Funkcjonariusze znaleźli również dwa przedmioty przypominające broń palną, które zostaną poddane ekspertyzie, a także 22 sztuki amunicji i ponad 25 tysięcy złotych w gotówce. W związku ze sprawą zatrzymano dwóch mężczyzn w wieku 62 i 36 lat. Obaj usłyszeli zarzuty dotyczące wytwarzania narkotyków. Grozi im do 20 lat więzienia. Decyzją sądu najbliższe trzy miesiące spędzą w areszcie. /ar/

Historia Kaderów

„Gra z losem. Historia Rotmanów Kaderów" – to tytuł najnowszej wystawy czasowej w Muzeum Historii Kielc. Ekspozycja przedstawia dzieje kieleckiej rodziny na tle burzliwej historii Polski XX wieku. Szczególne miejsce poświęcono Henrykowi Rotmanowi Kaderze – legioniście, działaczowi niepodległościowemu i fotografowi amatorowi, który przez kilkadziesiąt lat dokumentował życie Kielc oraz piękno Kielecczyzny. Na wystawie zgromadzono ponad 1800 rodzinnych pamiątek, wśród których znalazły się fotografie, dokumenty i odznaczenia. Ekspozycję można oglądać do końca lutego 2027 roku. /bk/


foto: Radio eM

Kontakt z redakcją 41 349 50 23

reklama

CZYŚCIMY, FARBUJEMY I ODNAWIAMY
- ODZIEŻ ZE SKÓR LICOWYCH I ZAMSZOWYCH
- KOŻUCHY I FUTRA
- ODZIEŻ SPORTOWA
- INNE WYROBY ZE SKÓRY
NAPRAW, NIE WYRZUCAJ
KIELCE
ul. Romualda 3
WSZYSTKIE NASZE USŁUGI OBEJMUJE GWARANCJA JAKOŚCI
41 3455843
PHU UNISKÓR
uniskor@interia.pl

WŁADZĘ NAD ŚWIATEM BYŚ MIAU? CZASEM
MIAU!
telbridge
Telefoniczny doradca klienta (K/M).
Zeskanuj kod i dołącz do naszego zespołu!
kielce@telbridge.pl | 885 122 462
NS

reklama

abe ANDRZEJ BEDNARCZYK
OKNA I DRZWI NA KAŻDĄ KIESZEŃ
Kielce ul. Mielczarskiego 63
tel. 662 291 099, 721 743 612
a.bednarczyk@abe.kielce.pl;
www.abe.kielce.pl
Kielce ul. Wspólna 6,
tel. 515 015 563, tel. 41 366 14 16
biuro@abe.kielce.pl
www.abe.kielce.pl
PM

DZIĘKUJEMY PATRONOM!

Najpierw chcemy powiedzieć jedno słowo tym, którzy już są Patronami: dziękujemy.

Dziękujemy Wam, którzy każdego miesiąca przeznaczacie swoje pieniądze na to, abyśmy mogli mówić o Bogu, Kościele, człowieku, nadziei i wartościach, które nie przemijają. Wasze wsparcie jest nie tylko pomocą dla redakcji. Jest Waszym udziałem w naszej misji.

Bo będąc Patronem naszego medium stajesz się kimś więcej niż darczyńcą. Stajesz się współuczestnikiem dzieła ewangelizacji. Pomagasz w tym, by Dobra Nowina mogła docierać do ludzi przez nasze radio, portal i Tygodnik eM. Właśnie dzięki Twojemu wsparciu możemy być tam, gdzie człowiek potrzebuje prawdy, nadziei, świadectwa i słowa, które prowadzi do Boga.

Bo nie każdy może stanąć przed mikrofonem. Nie każdy napisze artykuł, pojedzie na reportaż czy przeprowadzi rozmowę. Ale każdy może mieć w tym swój udział. Ty też.

Dlatego prosimy każdego, kto jeszcze tego nie zrobił: zechciej zostać naszym Patronem.

Nie traktuj tego jedynie jako wpłaty na utrzymanie medium. Potraktuj jako swoją cegiełkę w dziele głoszenia Ewangelii. Jako świadomą decyzję: chcę, aby ich głos był słyszalny. Chcę, aby ich misja trwała. Chcę mieć w niej swój udział.

A wszystkim, którzy już są naszymi Patronami, mówimy z całego serca: to także dzięki Wam możemy się rozwijać.

Jeszcze raz dziękujemy.

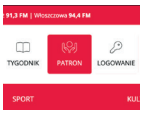
JAK ZOSTAĆ PATRONEM ?

1



Wejdź na stronę em.kielce.pl

2



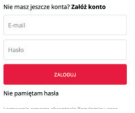
Wśród ikon w górnej części strony odszukaj ikonę „patron”, kliknij w nią

3



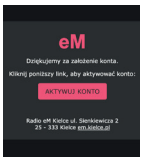
Klinkij na kafelek z planem wsparcia, który wybrałeś

4



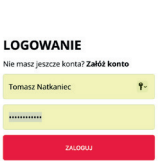
Kliknij „załóż konto”

5



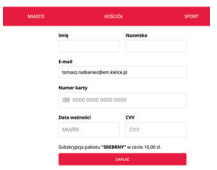
Wypełnij formularz, zaakceptuj regulamin oraz politykę prywatności. Pojawi się informacja o rejestracji konta. Kliknij w link aktywacyjny wysłany do Ciebie e-mailem. Jeśli nie widzisz maila, sprawdź w spamie

6



Zaloguj się, wybierz jeszcze raz plan wsparcia

7



Wypełnij dane karty kredytowej i kliknij „zapłać”

Pamiętaj, że w każdym momencie możesz wycofać się z subskrybcji.

NASI PATRONI

W tym tygodniu dziękujemy nowym Patronom:

Anna Kowalska, Piotr Wójcik, Magdalena Nowak, Tomasz Zieliński, Katarzyna Mazur, Michał Krawczyk, Agnieszka Wiśniewska, Paweł Lewandowski, Barbara Dąbrowska, Marcin Kamiński, Ewa Szymańska, Krzysztof Woźniak, Joanna Kozłowska, Andrzej Jankowski, Małgorzata Wojciechowska, Łukasz Kwiatkowski, Zofia Kaczmarek, Adam Piotrowski, Monika Grabowska, Robert Pawłowski, Natalia Michalska, Grzegorz Król, Aleksandra Zając, Marek Wieczorek, Dorota Jabłońska, Wojciech Wróbel, Karolina Nowakowska, Jacek Majewski, Beata Olszewska, Mateusz Stępień.

Aktywna jesień życia

Choć polska jesień nie zawsze jest złota, świętokrzyscy seniorzy udowadniają, że warto pozostać aktywnym niezależnie od aury. Jak podkreślają eksperci, regularny ruch i odpowiednie ćwiczenia korzystnie wpływają na zdrowie i samopoczucie, bez względu na wiek

autor: **Michał Łosiak**

Aktywność fizyczna w wieku senioralnym to jeden z najważniejszych sposobów na zachowanie sprawności i samodzielności przez długie lata. Aby jednak jesienne spacery i ćwiczenia przynosiły korzyści, warto skorzystać z porad ekspertów i odpowiednio się do nich przygotować.

BY LEPIEJ ŻYĆ

Sportowe buty, odzież termiczna, a w dłoniach charakterystyczne kijki do nordic walking – to coraz częstszy widok na ulicach Kielc i innych miejscowości województwa świętokrzyskiego. Na takie intensywne spacery regularnie umawiają się trzy panie, które spotkaliśmy na jednym z kieleckich osiedli.



– Nie brakuje u nas ładnych miejsc, a z drugiej strony szkoda tak siedzieć cały czas w domu. Byłyśmy chyba już wszędzie, od Kadzielni po Karczówkę. Jak się przejdzie nawet te kilka kilometrów, to od razu czuć takie miłe zmęczenie, a następnego dnia człowiek lepiej funkcjonuje. Chcemy też jak najdłużej zachować swoje siły i zdrowie – mówiły nam panie Zofia, Halina i Maria.

ODPOWIEDNIE UBRANIE

Chłodniejsze jesienne dni i wilgoć nie muszą oznaczać rezygnacji z aktywności na świeżym powietrzu. Trzeba jednak pamiętać o odpowiednim ubraniu i wyposażeniu, które nie tylko ochronią nas przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, ale także zapewnią komfort i bezpieczeństwo podczas ćwiczeń.

– Kluczowe są buty z membraną, która nie pozwoli na to, żeby przemokły. Muszą też mieć dobrą podeszwę. Warto zadbać o odpowiednią kurtkę. Jeśli myślimy o ochronie przed lekkim wiatrem i deszczem, wybierzmy softshell. Jeśli założymy kurtkę hardshell, nasza ochrona będzie znacznie skuteczniejsza i damy radę nawet przy silnym wietrze i intensywnych opadach – tłumaczy Marcin Gruszczyński, pracownik sklepu turystycznego Alpine Pro.

Ważny jest również dobór odpowiednich spodni i dodatków.

– Choćby czapka, która chroni przed wychłodzeniem. Przydatne mogą okazać się elementy odblaskowe, a także odpowiedni plecak, a w nim termos z ciepłą herbatą. Wspomnieliśmy o butach, ale kluczowe są również skarpety. Sprawdźmy, z czego zostały wykonane. Najlepiej, jeśli zawierają wełnę merino, która jest lekka, dobrze izoluje i pomaga utrzymać odpowiednią higienę – dodaje nasz rozmówca.

W chłodniejsze dni można także pomyśleć o specjalnych ogrzewaczach do rąk i stóp. Osoby planujące uprawianie nordic walking powinny natomiast zadbać o właściwy dobór kijków.

WODA, KIJKI, ĆWICZENIA

Seniorzy mają do wyboru wiele form aktywności – od zwykłych spacerów po bardziej wymagające ćwiczenia. Coraz większą popularnością cieszą się również zajęcia na basenie, które mogą być szczególnie korzystne dla osób z ograniczoną sprawnością ruchową.

– Warto wykorzystywać dobroczynny wpływ wody na organizm – wyjaśnia Ewelina Gołębiowska, fizjoterapeutka prowadząca zajęcia przy ulicy Jurajskiej. – Korzystamy przede wszystkim z odciążenia, jakie zapewnia środowisko wodne. W zajęciach uczestniczą również osoby mające przeciwwskazania do innych aktywności, ponieważ w wodzie mogą wykonywać ruchy, które w normalnych warunkach byłyby niemożliwe albo sprawiałyby ból. Ćwiczenia w wodzie pozwalają także trenować układ oddechowy i krążenia – podkreśla.

Wróćmy jednak do nordic walking. Okazuje się, że popularność tej formy aktywności nie wynika jedynie z mody. Prawidłowo wykonywany marsz angażuje wiele grup mięśniowych i może korzystnie wpływać na ogólną sprawność organizmu.

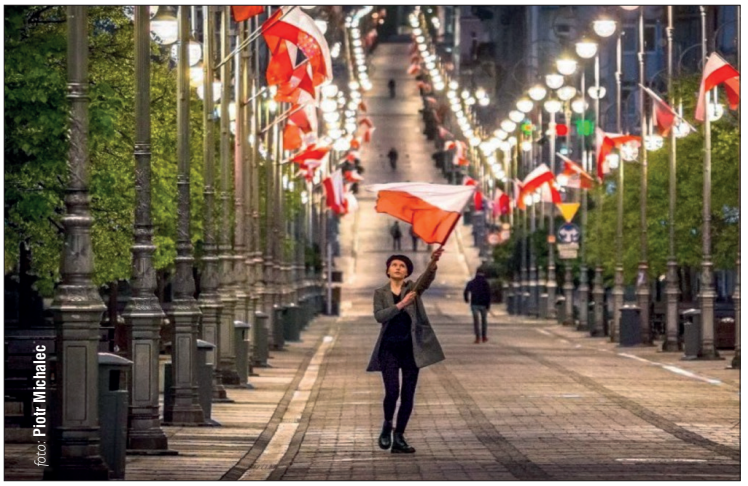
– Kijki nie tylko pomagają utrzymać stabilną postawę i zmniejszają ryzyko upadku, ale także angażują do pracy nawet 90 procent mięśni całego ciała. Przy wyborze aktywności warto jednak pamiętać o własnych ograniczeniach i przeciwwskazaniach. Ruch nie powinien powodować bólu – zaznacza Ewelina Gołębiowska.

BUSKO I... CAŁY REGION

Możliwości aktywnego spędzania czasu nie brakuje również w Uzdrowisku Busko-Zdrój. Pobyt w tym miejscu to nie tylko okazja do leczenia, rehabilitacji i regeneracji sił, ale także do rozwijania zainteresowań oraz nawiązywania nowych znajomości.
– Podstawą oferty leczniczej uzdrowiska są zabiegi wykorzystujące naturalne surowce lecznicze, przede wszystkim wodę siarczkową, borowinę oraz solankę jodkową – informuje Bartosz Siwoń, główny specjalista ds. promocji i marketingu w Uzdrowisku Busko-Zdrój.
Kuracjusze mogą korzystać między innymi z basenu w Szpitalu Uzdrowiskowym „Krystyna". Ćwiczenia w wodzie pozwalają łagodnie wzmacniać mięśnie, poprawiać sprawność ruchową i odprężać organizm. Nie brakuje również możliwości spacerów, chociażby po malowniczym Parku Zdrojowym.
Z kolei dzięki projektowi „Tworzenie Lokalnych Systemów Wsparcia dla Seniorów", na który przeznaczono 55 milionów złotych ze środków Unii Europejskiej, starsi mieszkańcy Kielc oraz 19 gmin powiatu kieleckiego mogą rozwijać swoje zainteresowania i korzystać z różnorodnych form wsparcia.
– Bardzo się cieszymy, że seniorzy są tak aktywni. W ramach tego projektu wspieramy szerokie grono osób starszych. Poszczególni partnerzy, czyli samorządy, dostosowali zakres działań do lokalnych potrzeb. Dzięki temu oferowane wsparcie jest bardzo różnorodne – mówi Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego.
Z możliwości oferowanych w ramach projektu korzystają między innymi seniorzy z gminy Piekoszów, gdzie działa Centrum Usług Społecznych.
– Aktywizujemy seniorów poprzez Klub Seniora, ale także Uniwersytet Trzeciego Wieku. Organizujemy dla nich również usługi zdrowotne i wycieczki – informuje Karolina Paździerz, koordynator indywidualnych planów usług społecznych. «

NAZWA PODMIOTU	ADRES	TELEFON
PŁYWANIE & REKREACJA W WODZIE		
Neptun - Akademia Pływania	ul. Barwinek 31	+48 537 912 896.
MUKP Korona-Swim	ul. Jurajska 7	+48 503 135 168
FITNESS & ZDROWY KRĘGOSŁUP		
Zdrofit Kielce (Strefa Aqua)	ul. Warszawska 26 (Galeria Korona)	+48 880 767 681
Xtreme Fitness Kielce	ul. Warszawska 153, Kielce	+48 881 505 722
Expert Fitness	ul. Szczecińska 1, Kielce	+48 41 342 22 24
SPRZĘT SPORTOWY & OUTDOOR		
Sklep Turystyczny Alpine Pro	ul. Świętokrzyska 20 (Galeria Echo)	+48 789 262 270
Regatta Great Outdoors & Dare2b	ul. Świętokrzyska 20 (Galeria Echo)	+48 41 240 50 00
WSPARCIE STAWÓW & OCHRONA ZDROWIA		
Sklep Medyczny Alfa-Med	ul. Gen. T. Kościuszki 8	+48 608 694 435
ORTO-PUNKT Salon Medyczny	ul. Paderewskiego 4D/5 (City Park)	+48 513 051 041
OsteonMed Sklep Medyczny	ul. Seminaryjska 29, Kielce	+48 534 417 523
Sklepy Orto-Medico (Artimed)	ul. Paderewskiego 4B/2A	+48 788 626 262
ROWERY DLA SENIORÓW & E-BIKES		
ROMET Kielce	ul. Karola Olszewskiego 9, Pawilon nr 3	+48 41 334 80 00
MARGO ROWERY	ul. 1 Maja 70,	+48 41 343 11 85
SPRZĘT SPORTOWY & NORDIC WALKING		
Sklep Turystyczny Alpine Pro	ul. Świętokrzyska 20 (Galeria Echo)	+48 789 262 270
WSPARCIE STAWÓW & OCHRONA ZDROWIA		
ProsNEA – sklep medyczny i wypożyczalnia sprzętu rehab.	ul. Zagórska 17B	+48 795 776 818
Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne „Terapeuta"	ul. Romualda 3	+48 722 380 727
ETOB-SPORT	ul. Paderewskiego 18	+48 41 366 06 47
MediSens	ul. Wesoła 37a/2,	+48 733 726 135

Przed nami Święto Niepodległości



autor: **Beata Kwieczko**

Msza Święta w intencji Ojczyzny, wspólne odśpiewanie hymnu państwowego i uroczystości na Placu Wolności – tak będą wyglądały wojewódzkie obchody Narodowego Święta Niepodległości, które odbędą się 11 listopada w Kielcach. Zaplanowano także wydarzenia towarzyszące – 8 i 12 listopada.

Obchody potrwają kilka dni. Rozpoczną się w niedzielę, 8 listopada, Biegiem Niepodległości. Jak co roku, jego start i meta będą znajdować się w kieleckim Parku Miejskim. Rywalizacja rozpocznie się o symbolicznej godzinie 11.11. Uczestnicy będą mieli do pokonania dwa dystanse: 10 kilometrów w biegu głównym oraz 1918 metrów w biegu towarzyszącym.

– Jak wynika z danych elektronicznego systemu zapisów, w biegu wystartują zawodnicy między innymi z Polski, Niemiec i Gruzji. Najstarsi mają ponad 80 lat – mówi Łukasz Mucha, dyrektor Biura Wojewody Świętokrzyskiego.

Główne uroczystości odbędą się w środę, 11 listopada. O godzinie 10 wojewoda świętokrzyski złoży wieniec przed Pomnikiem Niepodległości, a pół godziny później – przed pomnikiem Wincentego Witosa.

– Następnie udamy się do Bazyliki Katedralnej na uroczystą Mszę Świętą w intencji Ojczyzny. Po niej wspólnie odśpiewamy hymn narodowy i przemaszerujemy na Plac Wolności, gdzie odbędą się centralne obchody z defiladami wojskowymi i przemówieniami – zapowiada Józef Bryk, wojewoda świętokrzyski.

Obchody zwieńczy koncert patriotyczny „Korzenie wolności – opowieść zapisana w świętokrzyskich lasach", który odbędzie się 12 listopada o godzinie 19 w KCK. Będzie on transmitowany na żywo w TVP3 Kielce, na antenie Radia Kielce oraz w mediach społecznościowych organizatorów. ‹

Miasto odkłada *rewitalizację synagogi*

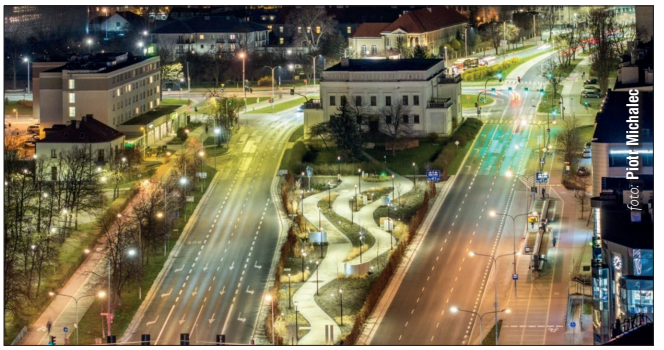
autor: **Maciej Piętka**

Rewitalizacja dawnej synagogi przy ulicy Warszawskiej 17 w Kielcach musi poczekać. Inwestycja nie zostanie zrealizowana w ramach obecnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Władze miasta zdecydowały, że w pierwszej kolejności przeprowadzą modernizację amfiteatru na Kadzielni oraz Muzeum Zabawek i Zabawy.

Powodem decyzji są ograniczone środki finansowe i rosnące koszty inwestycji. W 2022 roku na realizację trzech przedsięwzięć przewidziano łącznie 42,5 miliona złotych unijnego dofinansowania. W wyniku zmiany kursu euro kwota ta zmniejszyła się do 38,5 miliona złotych. Jednocześnie znacząco wzrosły szacowane koszty modernizacji dwóch pozostałych obiektów.

Władze Kielc zapewniają jednak, że nie rezygnują z rewitalizacji dawnej synagogi. Miasto zamierza przygotować niezbędną dokumentację, aby w przyszłości móc ubiegać się o środki z innych źródeł.

– Nie rezygnujemy z realizacji tej inwestycji, ale będziemy zmuszeni odłożyć ją w czasie. Jesteśmy na etapie przygotowywania dokumentacji i budowania gotowości inwestycyjnej. Chcemy mieć komplet dokumentów i być gotowi do pozyskania innych źródeł finansowania – mówi Agata Wojda, prezydent Kielc.



Tymczasem modernizacja amfiteatru na Kadzielni ma rozpocząć się po zakończeniu sezonu artystycznego w 2027 roku. Wcześniej miasto musi jednak wyłonić wykonawcę dokumentacji projektowej. Pierwszy przetarg nie przyniósł rozstrzygnięcia, ponieważ nie wpłynęła żadna oferta.

Zmiany czekają również Muzeum Zabawek i Zabawy. W ramach modernizacji powstanie nowa wystawa stała, a elewacja budynku zostanie odnowiona. Prace mają rozpocząć się w pierwszym kwartale 2027 roku i zakończyć w drugim kwartale 2028 roku. Na czas remontu muzeum będzie częściowo funkcjonować w budynku przy ulicy Mickiewicza 1.

Obie inwestycje uzyskały dofinansowanie unijne na poziomie 80 procent kosztów kwalifikowanych.

Jeździmy **bezpiecznie?**

Niedawny atak na kierowcę autobusu linii 34 w Kielcach sprowokował pytania o bezpieczeństwo w komunikacji miejskiej. Czy pasażerowie i kierowcy mają powody do obaw? Jakie rozwiązania stosuje Zarząd Transportu Miejskiego, by zapobiegać podobnym zdarzeniom? Sprawdziliśmy

autor: **Katarzyna Wójcik**

23 października w autobusie linii 34 w Kielcach doszło do ataku na kierowcę, który zwrócił uwagę awanturującemu się pasażerowi. Zdarzenie pokazało, jak szybko agresywne zachowanie może przerodzić się w bezpośrednie zagrożenie dla pracowników komunikacji miejskiej oraz podróżnych.
Trudno jednak ocenić skalę tego rodzaju incydentów. Policja nie prowadzi bowiem odrębnych statystyk dotyczących agresji w autobusach. Nie ma zatem danych pozwalających jednoznacznie stwierdzić, jak często dochodzi do takich zdarzeń i czy ich liczba w ostatnich latach wzrasta.

ZTM: INWESTUJEMY W BEZPIECZEŃSTWO

Za organizację komunikacji miejskiej w Kielcach odpowiada Zarząd Transportu Miejskiego. Jakie rozwiązania stosuje, by zapewnić bezpieczeństwo pasażerom i kierowcom?
– Inwestujemy w różne systemy bezpieczeństwa, np. sprawny monitoring online, w którym w każdej chwili możemy zajrzeć do autobusu. Dodatkowo wystąpiliśmy z prośbą do ministra, aby kontrolerzy biletów – podobnie jak kierowcy – otrzymali przywilej bycia funkcjonariuszami publicznymi. Takie rozwiązanie zapewniłoby im większą ochronę prawną podczas wykonywania obowiązków, a co za tym idzie większe kary dla sprawców – mówi Barbara Damian, prezes ZTM.
Jak zapewnia Barbara Damian, liczba niebezpiecznych incydentów w kieleckich autobusach jest obecnie mniejsza niż w poprzednich latach. Zachęca jednocześnie pasażerów, by wszelkie przypadki niewłaściwego zachowania i sytuacje budzące niepokój zgłaszali bezpośrednio do Zarządu Transportu Miejskiego.

PASAŻEROWIE: CZUJEMY SIĘ BEZPIECZNIE

A jak sytuację oceniają sami kielczanie? Większość zapytanych przez nas pasażerów przyznaje, że podczas podróży komunikacją miejską czuje się bezpiecznie. Podkreślają, że dotychczas nie spotkali się z agresją ani nie byli świadkami poważniejszych incydentów.
– Czuję się bardzo bezpiecznie. Czasem młodzież zachowuje się zbyt swobodnie w autobusie, jednak agresji samej w sobie nigdy nie doświadczyłem – mówi pan Jan z Kielc.
Podobnego zdania jest pani Krystyna, która z komunikacji miejskiej korzysta sporadycznie.
– Rzadko jeżdżę autobusami, ale czuję się w nich bezpiecznie. Dużo się słyszy o złych rzeczach, ale mnie nigdy nic takiego nie spotkało – przyznaje.
Opinie pasażerów wskazują, że przynajmniej część mieszkańców nie postrzega miejskich autobusów jako miejsc szczególnie niebezpiecznych. Inaczej sytuacja może jednak wyglądać z perspektywy osób, które spędzają za kierownicą wiele godzin dziennie.



foto: ZTM

KIEROWCY: MONITORING NIE OCHRONI

Kierowcy autobusów odpowiadają nie tylko za prowadzenie pojazdu, ale także za bezpieczeństwo przewożonych pasażerów. Agresywne zachowania podróżnych mogą utrudniać im pracę, a w skrajnych przypadkach stwarzać bezpośrednie zagrożenie. Jak sami oceniają swoje bezpieczeństwo?
– Nie czuję się bezpiecznie. W autobusach zdarzają się agresywni pasażerowie, którzy krzyczą, wyzywają i zaczepiają innych. Kabina kierowcy nie jest odpowiednio zabezpieczona – można ją otworzyć od strony pasażerów, a my nie mamy możliwości zamknięcia się w środku. Czasem musimy też wyjść do agresywnej osoby, narażając się na bezpośredni kontakt. Zdarza się, że pasażerowie reagują i pomagają, ale często pozostają obojętni. Nie mamy środków obrony, a monitoring nie ochroni nas w chwili zagrożenia – mówi jedna z kobiet prowadzących miejskie autobusy.
Nie wszyscy kierowcy podzielają jednak te obawy. Część z nich uważa, że agresywne zachowania pasażerów należą do rzadkości i nie wpływają znacząco na poczucie bezpieczeństwa podczas pracy.
– Czuję się bezpiecznie podczas pracy. Oczywiście zdarzają się pojedyncze nieprzyjemne sytuacje, ale na co dzień nie mam większych powodów do obaw – opowiada jeden z kierowców kieleckich autobusów. «

Szanowni Czytelnicy

w zeszłym roku publikowaliśmy na łamach Tygodnika „eM" Kielce artykuły poświęcone projektowi Archiwum Pełne Pamięci. Prezentowaliśmy w nich opisy kolekcji i zbiorów prywatnych, które dzięki Państwa zaufaniu trafiły do Archiwum Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach. Dziś opiekunami tych rodzinnych skarbów są archiwiści pracujący w Instytucie, a korzystają z nich historycy, publicyści, nauczyciele i edukatorzy.
W przeddzień tegorocznego Narodowego Święta Niepodległości – 10 listopada 2026 r. do zbioru Instytutu Pamięci Narodowej dołączy kolejna cenna kolekcja. To zbiór pamiątek dokumentujących życie i służbę Władysława Franasia – najmłodszego legionisty Józefa Piłsudskiego oraz losy członków Jego najbliższej rodziny. Zapraszamy tego dnia do siedziby Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach przy alei Na Stadion 1.
Spotkanie rozpoczniemy punktualnie o godz. 12:00. Dziś przypominamy postać tego młodego żołnierza oraz zapis niesamowitych historii, które przez lata przechowywał w swojej legionowej walizce.

Legionista

Iwona Czyżyk, dr Robert Piwko
Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej
w Kielcach



Władysław Franaś



Władysław Franaś z dziećmi,
Marianem i Elżbietą

Władysław Franaś urodził się 23 lutego 1900 r. w Dąbrowie Górniczej. Dzieciństwo spędził w tym dynamicznie wówczas rozwijającym się ośrodku przemysłowym. Tam rozpoczął naukę w szkole powszechnej, którą kontynuował w jednym z zagłębiowskich gimnazjów realnych. Edukację przerwał – i jak to bywało już w przypadku polskiej młodzieży, o decyzji tej zdecydował wybuch konfliktu zbrojnego.
Rozpoczęta w lipcu 1914 r. Wielka Wojna błyskawicznie wciągała w działania zbrojne kolejne kraje i narody. Jednym z najmłodszych jej żołnierzy okazał się być Władysław Franaś. W swoim życiorysie wydarzenie to opisał lapidarnie, bez patosu: „po wystąpieniu ze szkoły na początku wojny światowej, tj. dnia 6 września 1914 r. wstąpiłem ochotniczo do Legionów Polskich, gdzie zostałem przydzielony do 2 p[ułku] p[iechoty] Le[gionów]". Dopowiedzieć należy, że historia Jego wstąpienia do Legionów nie była tak prosta. Władysław, aby dołączyć do polskich oddziałów posłużył się nieprawdziwą datą urodzenia (1898 r.), dzięki której we wrześniu 1914 r. „liczył" szesnaście, a nie czternaście lat. W kolejnych tygodniach, miesiącach i latach doświadczał tego czym jest wojna. Podczas kampanii karpackiej, w styczniu 1915 r. został ranny w walkach o Rafajłową. Po leczeniu w szpitalu w Krakowie został przeniesiony do służby w 4 pułku piechoty. W jego szeregach walczył do czasu kryzysu przysięgowego i późniejszego internowania.
W listopadzie 1918 r. ponownie wstąpił w szeregi 4 pułku piechoty, z którym walczył na wschodzie – o Mińsk w 1919 r. oraz nad Berezyną w 1920 r. W wolnej już Polsce ukończył Centralną Szkołę Czołgów, a następnie pracował w przemyśle zbrojeniowym. W majowym przewrocie 1926 r. opowiedział się po stronie Józefa Piłsudskiego.
W 1933 r. za swoją długoletnią i ofiarną służbę w Wojsku Polskim został odznaczony Krzyżem Niepodległości. W ten symboliczny sposób najwyższe władze Niepodległej doceniły włożoną przez Niego „pracę w dzieło odzyskania niepodległości". Służba Władysława Franasia w Wojsku Polskim zakończyła się w czerwcu 1938 r. Zdecydowały kwestie zdrowotne – przede wszystkim skutki odniesionych ran i wymagającej służby frontowej. W ostatnich miesiącach niepodległej Polski pracował w Kielcach jako urzędnik pocztowy.
Prywatnie – Władysław pochodzący z Zagłębia swoje dorosłe życie związał z Kielcami i Kielecczyzną. W mieście nad Silnicą poślubił Zofię Bednarską. Stworzył z Nią szczęśliwą rodzinę z dziećmi – Ireną, Elżbietą i Marianem.
We wrześniu 1939 r. był gotów ponownie stanąć do walki. Wyruszył z polskimi oddziałami wychodzącymi z Kielc w stronę Warszawy. Zabierając ze

sobą świadectwo czołgisty liczył, że po raz kolejny stanie do walki w obronie Niepodległej. Po zakończeniu działań zbrojnych Władysław był zmuszony do prowadzenia życia w ukryciu. Trudne warunki panujące w okupowanej Polsce nakładające się na skutki obrażeń odniesionych w czasie wojen oraz znaczne pogorszenie ogólnego stanu zdrowia przyczyniły się do jego przedwczesnej śmierci.
Władysław Franaś odszedł 22 lipca 1945 r. Spoczywa w grobowcu rodzinnym znajdującym się na Cmentarzu Nowym w Kielcach. Od 2018 r. jedna z kieleckich ulic nosi imię Władysława Franasia. Przebiega w bliskości miejsc związanych z pamięcią o Marszałku, nieopodal Wojewódzkiego Domu Kultury i Pomnika Czynu Legionowego. W ten sposób Miasto Legionów podziękowało za służbę najmłodszemu żołnierzowi Józefa Piłsudskiego.



Medale i odznaczenia Władysława Franasia

Pamięć rodzinna

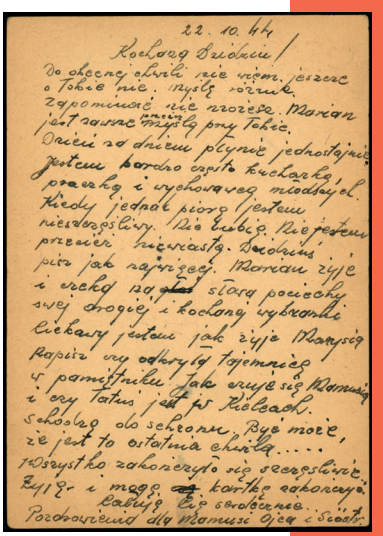
Na straży pamięci o życiu i dokonaniach Władysława Franasia stoi rodzina – potomkowie Ireny, Elżbiety i Mariana. Elżbieta wspominała, że wojenne pamiątki Ojciec trzymał w starej, starannie utrzymanej walizce i nie pozwalał jej nikomu dotykać. Sam o nią dbał i pielęgnował to, co było w niej zawarte. Zadanie ochrony dziedzictwa otrzymał syn Marian. To on w kolejnych latach opiekował się „walizką legionisty". Marian – podobnie jak wcześniej jego ojciec, rzeczywiście dbał, chronił i bronił dostępu do zdeponowanych pamiątek, także swoim dzieciom. Tłumaczył, że o ich historii opowie wtedy, jak córki dorosną. Tak zrobił.
W latach późniejszych, w tajemnicy przekazywał im historię zasłużonego Dziadka. Opowiadał o dokumentach, fotografiach, orderach i odznaczeniach. Podkreślał ich znaczenie i wagę. To właśnie dzięki rodzinnej sztafecie pokoleń postać i dokonania najmłodszego żołnierza Legionów Polskich przetrwały i wciąż „żyją". Przedmioty z „walizki legionisty" niebawem trafią do archiwum Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach. Tu czeka je kolejne „życie" – stanowić będą podstawę badań historycznych i lekcji o najnowszej historii Polski.



Marian Franaś

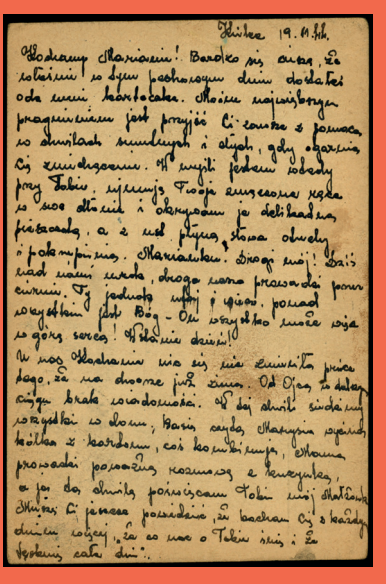
Kolekcja

Panie Joanna Snopek i Anna Franaś-Nogajczyk – wnuczki Władysława Franasia zdecydowały o przekazaniu Jego cennego zbioru do Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach. Aktualnie kolekcję tworzy 14 jednostek archiwalnych przechowywanych pod sygnaturą IPN Ki 382. Dokumentują one losy Władysława Franasia, Jego syna Mariana oraz członków najbliższej rodziny.
To cenna, a w części fragmentów – unikalna spuścizna. Składają się na nią dokumenty osobiste Władysława z okresu międzywojennego, Jego liczne odznaczenia, medale pamiątkowe oraz obszerny zbiór fotografii. Druga część to dokumenty dotyczące losów Mariana Franasia. Dobrze zachowane świadectwa nauki z czasów II Rzeczypospolitej oraz późniejsze dokumenty z czasów II wojny światowej, w tym ponad 90 listów napisanych i otrzymanych przez Mariana w czasie jego przymusowego pobytu i pracy na terenie III Rzeszy.





List Mariana Franasia pisany z obozu pracy przymusowej do narzeczonej Jadwigi Strychalskiej



List Jadwigi Strychalskiej do narzeczonego Mariana Franasia, przebywającego w obozie na terenie III Rzeszy

Przekazanie kolekcji – zapraszamy!

W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej serdecznie zapraszamy 10 listopada o godz. 12:00 do Delegatury Instytutu Pamięci Narodowej w Kielcach (al. Na Stadion 1) gdzie nastąpi oficjalne przekazanie kolekcji Władysława Franasia. Zawartość słynnej „walizki legionisty" trafi do zasobu Instytutu Pamięci Narodowej wzbogacając nasze wspólne, świętokrzyskie Archiwum Pełne Pamięci.



PM


foto: Radio eM

Parafia *z historią*

Rozmowa z księdzem **Mirosławem Cisowskim,** *proboszczem parafii św. Wojciecha w Kielcach. / rozmawiał* **Michał Łosiak**

- Święcenia kapłańskie przyjął Ksiądz z rąk św. Jana Pawła II.

– Tak, było to w Lublinie, podczas pielgrzymki papieża do Polski w 1987 roku. Znalazłem się wówczas w gronie 50 diakonów, którzy przyjęli święcenia kapłańskie. To wydarzenie zapamiętam do końca życia.

– Święty Jan Paweł II jest dla Księdza wzorem w posłudze duszpasterskiej?

– Jest patronem mojego kapłaństwa. Często wzywam jego imienia i proszę go o wstawiennictwo. Zajmuje szczególne miejsce w moim życiu, ponieważ to właśnie on nałożył na mnie ręce i przez jego posługę zostałem prezbiterem diecezji kieleckiej. Jest dla mnie niedoścignionym wzorem, z którego warto czerpać przykład.

– Jest Ksiądz proboszczem najstarszej parafii w Kielcach.

– To najstarsze miejsce kultu chrześcijańskiego w naszym mieście. Prawdopodobnie już pod koniec X wieku stał tutaj drewniany kościół. Dopiero w XVIII wieku kanonik Józef Rogalli, z własnych funduszy, wybudował murowaną świątynię. Była ona niewielka i zajmowała mniej więcej obszar dzisiejszego prezbiterium. Pod koniec XIX wieku ks. Ćwikliński znacznie rozbudował kościół, nadając mu obecny kształt. To miejsce o wyjątkowym znaczeniu historycznym. Przy murze otaczającym świątynię znajduje się nawet oznaczenie wykonane przez archeologów, wskazujące miejsce, w którym prawdopodobnie stał pierwszy dom w Kielcach.

– Przy kościele znajduje się również dawny cmentarz. W jaki sposób parafia pielęgnuje pamięć o spoczywających tutaj zmarłych?

– To właśnie w tym miejscu najwcześniej grzebano mieszkańców Kielc. Przez całe wieki odbywały się tutaj pochówki osób z naszego miasta i okolic. Pamiętamy o nich szczególnie we wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych. Modlimy się w ich intencji i organizujemy procesję wokół kościoła.

– Co wyróżnia wnętrze świątyni?

– Jest utrzymane w stylu klasycystycznym i odznacza się pięknymi proporcjami. Obecnie prowadzimy prace renowacyjne, między innymi malowanie, aby świątynia odzyskiwała swój blask. Oczywiście zachowujemy jej historyczny charakter, ponieważ kościół znajduje się pod opieką konserwatora zabytków. Szczególną ozdobą wnętrza są obrazy, z których część namalował Jan Styka, znany przede wszystkim jako współtwórca „Panoramy Racławickiej". Artysta przez pewien czas mieszkał w Kielcach, ponieważ miał tutaj narzeczoną. Ówczesny proboszcz poprosił go o namalowanie kilku obrazów do przyozdobienia świątyni.

– W parafii działa wiele wspólnot. Które z nich warto wymienić?

– Życie parafii koncentruje się przede wszystkim wokół codziennego duszpasterstwa. Sprawujemy Msze Święte, organizujemy nabożeństwa związane z poszczególnymi okresami roku liturgicznego. To fundament naszej działalności.
Najliczniejszą wspólnotę stanowią Róże Żywego Różańca. Działają także Apostolat Maryjny i Rycerstwo Niepokalanej. Mamy ministrantów, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży oraz kręgi Domowego Kościoła. Warto wspomnieć również o wspólnocie „Przyjaciele Oblubieńca" i Seminarium Odnowy Wiary. Pięknie śpiewa nasza schola dziecięca.
Nieustannie poszukujemy nowych form duszpasterstwa i sposobów dotarcia do wiernych, którzy chcieliby aktywniej uczestniczyć w życiu parafii. Działa u nas również zespół charytatywny. Pomagamy osobom chorym, starszym i samotnym. Staramy się także integrować parafian i budować między nimi więzi.

– Rozmawialiśmy o historii i teraźniejszości. A jak Ksiądz widzi przyszłość parafii?

– Jednym z naszych najważniejszych zadań jest dokończenie renowacji kościoła. Wiele prac już wykonaliśmy, ale sporo jeszcze przed nami. Wierzymy, że z Bożą pomocą i za wstawiennictwem św. Wojciecha uda nam się zrealizować wszystkie zamierzenia.

– Dziękuję za rozmowę. «

DRODZY MIESZKAŃCY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO!

Narodowe Święto Niepodległości to jeden z najważniejszych dni w naszym kalendarzu – czas, w którym cała Polska bije jednym sercem, a biało-czerwone barwy przypominają nam o cenie, jaką przyszło zapłacić za wolną Ojczyznę. 11 listopada wracamy myślą do bohaterów minionych pokoleń, których odwaga, praca i poświęcenie dały nam fundament suwerennego państwa.

Wolność to jednak nie tylko dziedzictwo przeszłości, ale przede wszystkim zadanie na teraźniejszość i przyszłość. Budujemy ją każdego dnia poprzez naszą solidarność, wzajemny szacunek, troskę o rozwój Ziemi Świętokrzyskiej i przekazywanie wartości patriotycznych kolejnym pokoleniom. Najpiękniejszym wyrazem naszej wdzięczności i przywiązania do Polski jest wspólne świętowanie – duma przeżywana razem.

Zachęcam Państwa, abyśmy tego dnia w każdym zakątku naszej świętokrzyskiej, małej Ojczyzny połączyli się w symbolicznym geście jedności. Uczestniczmy w lokalnych obchodach w naszych miejscowościach, wywieśmy biało-czerwone flagi na domach i z dumą manifestujmy przywiązanie do narodowych barw, tradycji oraz naszej regionalnej tożsamości. Niech każde spotkanie, wspólne odśpiewanie hymnu czy złożenie kwiatów przy lokalnych miejscach pamięci staną się wyrazem naszej jedności i siły wspólnoty.



Niech ten wyjątkowy dzień przyniesie nam wszystkim dumę z tego, kim jesteśmy. Świętujmy godnie, z biało-czerwoną w sercach i wdzięczną pamięcią o tych, którym zawdzięczamy wolną Polskę. PM

Renata Janik
Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

O wolną Polskę walczyły pokolenia

Narodowe Święto Niepodległości - 11 listopada przypomina nam, że wolność i suwerenność nie są dane raz na zawsze. Pokolenia Polaków walczyły o Ojczyznę, w której o przyszłości narodu decydują Polacy, a nie obce mocarstwa.

Dziś, gdy za naszą wschodnią granicą trwa wojna, a świat staje się coraz mniej przewidywalny, te słowa nabierają szczególnego znaczenia. Niepodległość wymaga codziennej troski: silnej armii, odpowiedzialnej polityki i jedności w sprawach najważniejszych dla bezpieczeństwa Polski.

Także spory wewnętrzne powinny przypominać nam o potrzebie poszanowania Konstytucji, niezależności instytucji i dialogu. Uciekanie się do siłowych rozwiązań podważa zaufanie do państwa i osłabia fundamenty demokracji. Różnice polityczne są naturalne, ale nie mogą przesłaniać dobra Ojczyzny.

Niepodległość to nie tylko granice i narodowe symbole. To prawo do samodzielnego decydowania o własnej przyszłości oraz odpowiedzialność za następne pokolenia.
Niech biało-czerwona zawsze jednoczy nas wokół tego, co najważniejsze: wolnej, silnej i suwerennej Ojczyzny. Polski, o którą walczyli nasi przodkowie i którą mamy obowiązek przekazać przyszłym pokoleniom.

Niech żyje niepodległa Polska!



dr Bartłomiej Dorywalski
Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

PM

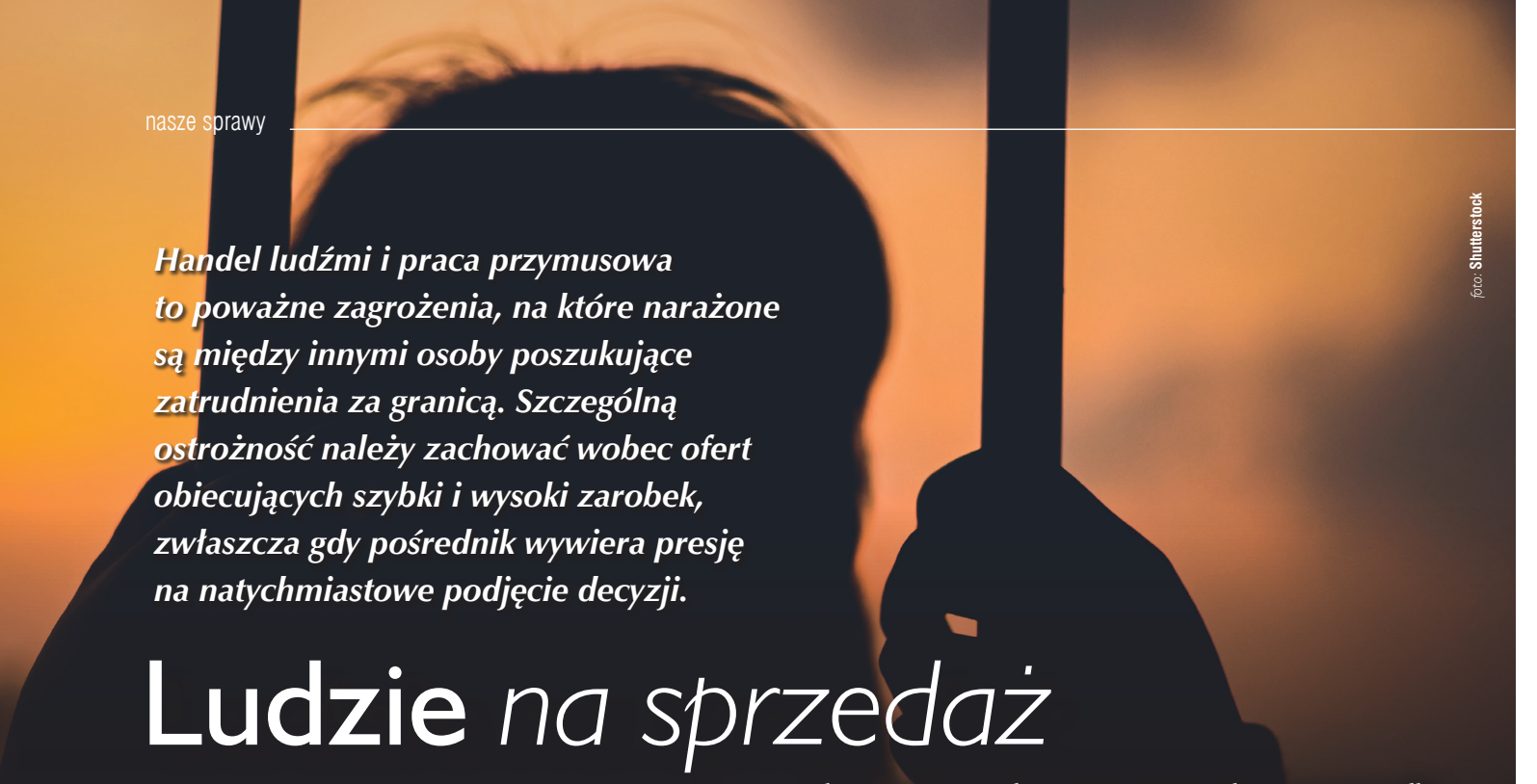


foto: Shutterstock

Handel ludźmi i praca przymusowa to poważne zagrożenia, na które narażone są między innymi osoby poszukujące zatrudnienia za granicą. Szczególną ostrożność należy zachować wobec ofert obiecujących szybki i wysoki zarobek, zwłaszcza gdy pośrednik wywiera presję na natychmiastowe podjęcie decyzji.

Ludzie *na sprzedaż*

autor: **Michał Kita**

O tym, jak rozpoznawać zagrożenia i bezpiecznie szukać zatrudnienia, rozmawiali w Kielcach eksperci rynku pracy oraz przedstawiciele instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem handlowi ludźmi. Problem dotyczy również Polski. W tym roku służby odnotowały już ponad 300 przypadków handlu ludźmi, z których zdecydowana większość była związana z pracą przymusową.

OSZUŚCI SĄ BEZWZGLĘDNI

Eksperci podkreślają, że rzeczywista skala zjawiska jest trudna do oszacowania. Nieuczciwi pracodawcy i pośrednicy często wykorzystują trudną sytuację materialną osób poszukujących zatrudnienia, ich zadłużenie lub brak stałego źródła dochodu.

– W przypadku handlu ludźmi i pracy przymusowej mamy do czynienia z ukrytą skalą zjawiska, dlatego trudno mówić o precyzyjnych statystykach. Takie przypadki wciąż się zdarzają i szczególnie dotyczą osób o niskim statusie społecznym. Oszuści wykorzystują między innymi rekrutację w miejscach publicznych lub ogłoszenia, w których trzeba się bardzo spieszyć. Kandydat słyszy, że musi przyjąć ofertę natychmiast, bo dzięki niej spłaci długi i zmieni swoje życie. Warunkiem jest jednak szybki wyjazd za granicę – wyjaśnia Irena Dawid-Olczyk, prezes Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada.

Nie wszystkie osoby, które padły ofiarą takich przestępstw, decydują się na zawiadomienie odpowiednich służb. Przypadki pracy przymusowej odnotowywane są między innymi w Holandii, Wielkiej Brytanii i krajach skandynawskich.

Działająca od 1996 roku Fundacja La Strada zajmuje się przeciwdziałaniem handlowi ludźmi, niewolnictwu i pracy przymusowej. Pomaga również osobom pokrzywdzonym przestępstwami przeciwko wolności i zdrowiu.

PRZED WYJAZDEM SPRAWDŹ

Jak podkreśla Aleksandra Marcinkowska, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Kielcach, osoby planujące wyjazd zarobkowy powinny dokładnie sprawdzać zarówno oferty zatrudnienia, jak i pośredników, z których usług zamierzają skorzystać. Szczególna ostrożność jest wskazana w przypadku samodzielnego poszukiwania pracy.

– Wiemy o osobach, które do nas dzwonią i korzystają z agencji pośrednictwa pracy. Wiele osób jednak wyjeżdża na własną rękę. Dotyczy to szczególnie młodych ludzi, którzy podejmują pracę sezonową i mają za granicą znajomych, niekoniecznie sprawdzonych. Apelujemy o ostrożność i dystans wobec nowo poznanych osób, o których niewiele wiemy. Warto weryfikować takie kontakty i zgłaszać się do nas. Wskażemy, gdzie szukać pomocy w razie wątpliwości lub zagrożenia – mówi Aleksandra Marcinkowska.

W konferencji uczestniczyła również Renata Janik, marszałek województwa świętokrzyskiego. Zwróciła uwagę, że skuteczne przeciwdziałanie handlowi ludźmi wymaga współpracy instytucji rynku pracy, służb mundurowych oraz organizacji społecznych.

– Ta konferencja służy temu, aby wspólnie z instytucjami rynku pracy, policją, strażą graniczną i stowarzyszeniami uczyć, jak bezpiecznie podejmować zatrudnienie za granicą. Ważne jest, aby wiedzieć, jak znaleźć bezpieczną ofertę i nie dać się oszukać. Bezpieczeństwo mieszkańców jest dla nas najważniejsze – mówi Renata Janik.

WSPÓŁCZESNE NIEWOLNICTWO

Handel ludźmi należy do najpoważniejszych przestępstw przeciwko wolności i godności człowieka. Według szacunków na świecie około 50 milionów osób żyje w warunkach współczesnego niewolnictwa.

Zjawisko to przybiera różne formy. Obejmuje między innymi wykorzystywanie seksualne, pracę przymusową w rolnictwie, budownictwie i gastronomii, a także zmuszanie do żebractwa czy popełniania przestępstw. Z handlem ludźmi wiąże się również wykorzystywanie osób w celu nielegalnego pobierania narządów.

Ofiarą handlarzy ludźmi może paść każdy, niezależnie od wieku, płci czy pochodzenia. Szczególnie zagrożone są jednak osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, w tym migranci i uchodźcy. Z kolei wśród ofiar wykorzystywania seksualnego znaczną część stanowią kobiety i dzieci. «

SANATORIUM

OBLĘGOREK

Zdrowie • Relaks • Regeneracja

UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A.



-20%

Pobyt w Sanatorium OBLĘGOREK

Pobyt

6 dniowy *lub* 13 dniowy

Zakwaterowanie

Wyżywienie

4 zabiegi dziennie

Ceny już od **1 680 zł**

Szczegóły:

41 370 38 00

rezerwacja@ubz.pl

Oferta obowiązuje od 28 października do 27 grudnia 2026 r.



NATURALNA WODA MINERALNA

www.buskowianka.com

BUSKOWIANKA ZDRÓJ

Słoneczne Kosmetyki Uzdrowiska Busko-Zdrój S.A.

www.slonecznekosmetyki.pl



PM

FURTKA W DEMOKRACJI



Zdaniem senatora

Krzysztof Marek Słoń
senator RP
604 720 394 / 41 343 39 25
BIURO SENATORSKIE, Al. IX Wieków Kielc 2a, 25-516 Kielce, sekretariat.biurokielce@gmail.com

Szanowni Ojcowie naszej wolności… Józefie Piłsudski, Romanie Dmowski, Ignacy Janie Paderewski, Wincenty Witosie, Ignacy Daszyński, Wojciechu Korfanty. Piszę do was na kilka dni przed 11 listopada 2026 roku, czyli kolejną rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości, do czego Wy tak bardzo się przyczyniliście, zapominając o swoich ambicjach, poglądach politycznych, przynależności partyjnej i zagranicznych naciskach.

Trzeba było stanąć i wspólnie zawalczyć o wolną Ojczyznę. I Wam się udało. Wiele się od tamtych dni zadziało, przetrwaliśmy II Wojnę Światową, czasy komunistycznego zniewolenia i transformacji ustrojowej. Dużo by o tym wszystkim opowiadać. Choć jestem polskim senatorem, wybranym przez moich rodaków w wolnych wyborach i sporo w polityce już widziałem, wiele razy rzeczywistość mnie zaskakiwała, przeżywałem wzloty i zwątpienie, to w ostatnich dniach ogarnął mnie ogromny smutek, strach i troska o to, co dalej będzie z naszą Polską.

Jesteśmy jako społeczeństwo tak podzieleni, że bardziej chyba się już nie da. Może Wy coś poradzicie? Może kogoś natchniecie, by Was naśladował? Zagoniliśmy się albo zostaliśmy zagonieni z tą naszą demokracją w kozi róg. Mało kto wie, o co chodzi. Na każdą sytuację jedna i druga strona konfliktu ma niezachwianą interpretację i jedynie słuszne wytłumaczenie oraz umocowanie w prawie. Przy aprobacie politycznych stronników z Unii Europejskiej ci co mają służyć Narodowi jako rząd i koalicyjna większość parlamentarna, rozmontowują prawne fundamenty naszego państwa, bo prawo stosują tak jak oni je rozumieją, jak choćby wtedy, gdy nie ustawami, ale uchwałami sejmowymi siłowo przejęli media publiczne, a sztuczką interpretacyjną usunęli prokuratora krajowego.

Dlaczego? Bo mają większość sejmową i resorty siłowe. Jednak to co pokazali ostatnio przeszło wszelkie granice, gdy wszedłszy tylnym wejściem zajęli w przeddzień Wszystkich Świętych, pod osłoną nocy i setek policjantów w bojowym rynsztunku pomieszczenia i teren Trybunału Konstytucyjnego, instalując tam niezaprzysiężonych przez prezydenta sędziów i osobę uzurpującą sobie prawo do kierowania tą instytucją wbrew prawu i logice. I na tym nie koniec, kolejnymi decyzjami i działaniami brną dalej, krok po kroku w tym chocholim tańcu, dewastując nie tylko porządek prawny, ale - co gorsza - deprawując obywateli, odbierając im szacunek i zaufanie do państwa.

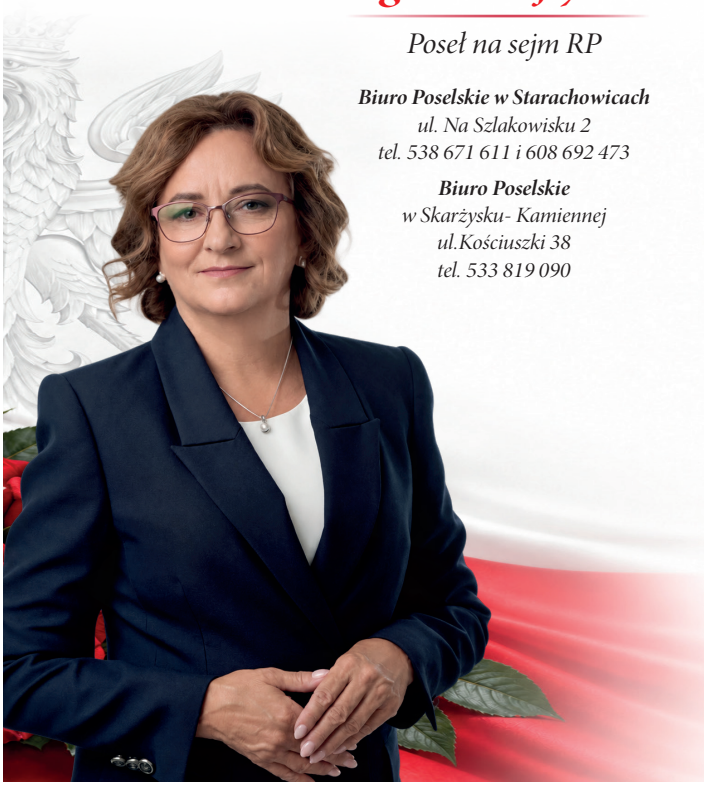
Obawiam się, że nie zawahają się użyć tej „tylnej furtki" do próby zakwestionowania nie tylko dotychczasowych, niekorzystnych dla siebie wyroków TK, ale sięgną po urząd prezydenta bo on, nieuznawany, obrażany, ośmieszany Prezydent Karol Nawrocki najbardziej im przeszkadza w bezproblemowym rządzeniu. Nie daj Boże, by tak się stało bo….

MJ



PM

Dzieci to nasza przyszłość



Agata Wojtyszek

Poseł na sejm RP

Biuro Poselskie w Starachowicach
ul. Na Szlakowisku 2
tel. 538 671 611 i 608 692 473

Biuro Poselskie
w Skarżysku- Kamiennej
ul.Kościuszki 38
tel. 533 819 090

– W ostatnim czasie przegłosowano dwie ustawy dotyczące aborcji: częściową jej dekryminalizację oraz przywrócenie przesłanki wady płodu. Państwo jest jednak zobowiązane ustawowo do ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci – mówiła Agata Wojtyszek, posłanka na Sejm RP, na antenie Radia eM Kielce w programie „Prawdę mówiąc" Katarzyny Bernat.

Jak zauważa parlamentarzystka, państwo powinno przede wszystkim wspierać kobiety znajdujące się w trudnej sytuacji.

– Powinniśmy budować ośrodki, w których kobiety i nowo narodzone chore dzieci mogą otrzymać pomoc. Ochroną życia niezmiennie zajmuje się Parlamentarny Zespół na rzecz Życia i Rodziny oraz założony niedawno z mojej inicjatywy Parlamentarny Zespół do spraw Macierzyństwa. Jednym z najważniejszych problemów, z jakimi się borykamy, jest niska dzietność – zauważyła posłanka.

Jak dodaje Agata Wojtyszek, istotne są nie tylko rozwiązania prawne wspierające rodziny, lecz także zmiana społecznego postrzegania macierzyństwa.

– Pierwsze spotkanie Zespołu do spraw Macierzyństwa właśnie temu było poświęcone. Już teraz prawo chroni kobiety w ciąży, jednak w wielu przypadkach same kobiety o tym nie wiedzą, a pracodawcy niekoniecznie przestrzegają tych zasad. Jednocześnie podczas cyklicznych konferencji uświadamiamy, jak ogromną wartość mają życie, rodzina, macierzyństwo i ojcostwo. Jednocześnie musimy pamiętać, że dzieci to nasze dobro narodowe i przyszłość – ocenia Agata Wojtyszek.

PM

Wesprzyj Twoje ulubione media

Drodzy Słuchacze Radia eM Kielce i czytelnicy Tygodnika eM! Chcemy rozwijać się dalej dla Was, nadal przygotowywać rzetelne i sprawdzone informacje w Tygodniku eM oraz w serwisie www.emkielce.pl. Grać dla Was najlepszą muzykę „zawsze w dobrym tonie" w naszej rozgłośni. Realizować naszą misję ewangelizacyjną i społeczną.

Prosimy o Wasze wsparcie naszej działalności przekazując darowiznę na cele kultu religijnego.

Za każdą wpłatę dziękujemy!

DOWÓD/POKWITOWANIE DLA ZLECENIODAWCY

nr rachunku odbiorcy
18 1910 1048 2782 9908 8260 0002

odbiorca:
RADIO EM KIELCE
25-333 KIELCE
UL. SIENKIEWICZA 2

kwota:

zleceniodawca:

tytułem:

stempel dzienny

opłata:

nazwa odbiorcy
RADIO EM KIELCE

nazwa odbiorcy cd.
25-333 KIELCE UL. SIENKIEWICZA 2

nr rachunku odbiorcy
18 1910 1048 2782 9908 8260 0002

waluta
W X PLN

kwota

nr rachunku zleceniodawcy (przelew) / kwota słownie (wpłata)

nazwa zleceniodawcy

nazwa zleceniodawcy c.d.

tytułem
CELE KULTU RELIGIJNEGO

tytułem cd.

06

Opłata:

. .
pieczęć, data i podpis(y) zleceniodawcy

DRUK WYGENEROWANO ZA POMOCĄ: www.dmr.vot.pl/posk

W OBRONIE POLSKICH FIRM I MIEJSC PRACY.
Adam Jarubas o zmianach w ETS!

Materiał sponsorowany Grupa EPL"



Jak ocenia Pan obecną europejską politykę klimatyczną i system ETS? Czy da się zmniejszać emisje bez szkody dla gospodarki?

Musimy uniezależniać się od paliw kopalnych, które w przeważającej większości importujemy, w tym węgla, którego wydobycie w Polsce jest tak drogie, że ze skromnymi wyjątkami znacznie taniej jest sprowadzić węgiel z drugiego końca świata. Jeśli oznacza to dbanie zmniejszanie emisji i dbanie o klimat, to tym lepiej. Ale nie może to oznaczać zamykania firm w Europie i zwalniania ludzi. Transformację trzeba robić rozsądnie, żeby nie zaszkodzić gospodarce. Da się to pogodzić, a nawet trzeba, bo kraje, które pierwsze przejdą na czyste technologie, w dłuższej perspektywie będą na tym lepiej wychodzić. Nowe, czyste rozwiązania z czasem staną się po prostu tańsze niż te, których używamy dzisiaj.

Panie pośle, dużo się mówi o wpływie ETS na ceny energii. Za poprzedniego rządu były nawet specjalne kampanie na ten temat.

To prawda – ETS podnosi ceny energii. Polska jest jednak w innej sytuacji niż większość krajów UE, bo przez wiele lat opieraliśmy się głównie na węglu. Jeszcze 20 lat temu z węgla powstawało u nas 87% prądu, dzisiaj jest to trochę ponad 50%. To nadal dużo na tle reszty Europy, ale ten udział systematycznie spada. I nie spada przede wszystkim przez ETS, tylko dlatego, że ze starości wypadają elektrownie budowane jeszcze w latach 60. i 70. – ich już się nie opłaca remontować. Ta „tania energia z węgla" brała się głównie stąd, że stare bloki dawno się już spłaciły. Teraz ten czas się kończy, a nowe elektrownie węglowe są tak drogie w budowie, że prąd z nich, nawet bez ETS, nie byłby tani. Przy modernizacji energetyki i ciepłownictwa pomagają nam też pieniądze z ETS, które wpłacają inne kraje w ramach Funduszu Modernizacyjnego. Polska jest jego największym beneficjentem. Do tej pory zatwierdzono programy za około 53,5 mld zł, z czego już wypłacono ok. 18,7 mld zł. Do 2030 roku może do nas trafić nawet ok. 60 mld zł. Te koszty modernizacji i tak trzeba by było ponieść, bo po prostu musimy w krótkim czasie zbudować dużo nowych elektrowni – obojętne czy gazowych, węglowych, farm fotowoltaicznych czy farm wiatrowych.

*A co z ETS2, który ma objąć transport i budynki? Czy w obecnej sytuacji da się go wprowadzić?**

ETS2 w obecnej sytuacji jest po prostu niemożliwy do wprowadzenia. Ceny paliw, które poszły w górę przez wojnę w Iranie i wojnę w Ukrainie, już teraz są wyższe niż ewentualne podwyżki wynikające z ETS2. Te ceny szybko nie spadną, a my nie możemy sobie pozwolić na kolejne podnoszenie kosztów – zwłaszcza gdy rząd stara się je obniżać. Dlatego złożyłem poprawki, które mają albo zlikwidować ETS2, albo przesunąć jego start przynajmniej do 2031 roku. Podpisało się pod nimi posłów z 10 krajów z Europejskiej Partii Ludowej, którzy reprezentują około połowę tej największej grupy w Parlamencie Europejskim. Myślę, że tym razem jest realna szansa na ustępstwa.

Jest Pan sprawozdawcą jednego z raportów dotyczących ETS. O co w nim chodzi i co to oznacza dla Polski?

Tak, to dość techniczny raport o zasadach przydzielania darmowych uprawnień do emisji. Chodzi o to, że poprzednie zmiany ograniczyły firmom te uprawnienia. Tym raportem staramy się naprawić skutki tamtej decyzji. Dla Polski to ważne – nasze ciepłownictwo może dostać dodatkowe uprawnienia warte przynajmniej 500 mln euro, a firmy chemiczne kolejne 200 mln. Dodatkowe uprawnienia trafią też do firm ceramicznych, które mają teraz ciężko i dla których to warunek, żeby nie zwalniać ludzi. Parlament opowiedział się też za większymi pieniędzmi dla Funduszu Modernizacyjnego, z którego można dofinansować modernizację ciepłownictwa. Teraz będziemy negocjować z rządami państw członkowskich. Stanowiska trochę się różnią, ale i tak efekt dla polskich firm i ludzi korzystających z ciepła systemowego powinien być korzystny.

Często mówi się, że przez ETS firmy mogą przenieść produkcję poza Europę, bo tam będzie taniej. Czy to realne zagrożenie i jak można temu zapobiec?

Tak, to realne ryzyko. Ceny uprawnień muszą być na rozsądnym poziomie, żeby nie wypychać firm za granicę. Pomagają tu darmowe uprawnienia dla firm, którym trudniej szybko ograniczyć emisje. Drugim narzędziem jest CBAM – opłata na granicy, która ma wyrównywać szanse przynajmniej na europejskim rynku. Nad tym systemem też pracuję, w imieniu całej Europejskiej Partii Ludowej. Ma chronić m.in. producentów cementu i stali, ale też firmy robiące bardziej skomplikowane produkty. Staram się, żeby objął też np. duże AGD, bo tego w propozycji Komisji nie było. Chodzi o to, żeby chronić europejską, w tym polską produkcję przed coraz silniejszą konkurencją z Chin czy Turcji. W Parlamencie Europejskim udało się to przegłosować, ale teraz trwają trudne rozmowy z państwami członkowskimi i Komisją.

A co dzieje się z pieniędzmi z ETS – gdzie one trafiają?

W latach 2013–2023 do budżetu państwa wpłynęło blisko 94 miliardy złotych i zostały wydane na różne potrzeby. Do tego dochodzą jeszcze środki z Funduszu Modernizacyjnego, które wpłacają inne kraje i które idą bezpośrednio na modernizację w Polsce. Z tego funduszu na wsparcie naszej energetyki i ciepłownictwa wypłacono już blisko 19 miliardów złotych, a kolejne programy są zatwierdzane. Bilans ETS nie jest więc jednoznaczny – z jednej strony to obciążenie, z drugiej wpływy do budżetu i pomoc w modernizacji. Transformacja jest potrzebna, ale musi być prowadzona rozsądnie, żeby nie zaszkodzić polskiej gospodarce i miejscom pracy. Dlatego walczymy o przesunięcie ETS2, lepszą ochronę przemysłu i ciepłownictwa oraz realne pieniądze na modernizację, które pozwolą nam przejść na czystsze technologie na naszych warunkach.

PM

Przeżyj rodzinny weekend w świecie zwierząt!

Expo Kielce
exhibition & congress centre

PZHGP Okręg Kielce

Wystawa Gołębi Rasowych i Pocztowych
Drobiu Ozdobnego, Królików i Świnek Morskich



12-13 / 12 / 2026
Kielce ul. Zakładowa 1



Wyjątkowe rasy i niezwykłe okazy
Atrakcje dla dzieci, głaskanie zwierząt
Strefa zakupów i inspiracji

BILET online
w niższej cenie!

Kup wcześniej, zapłać mniej!

MJ

HELIOS

FILMOWY LISTOPAD



6 XI
Kot Prot



6 XI
Przepis na święta

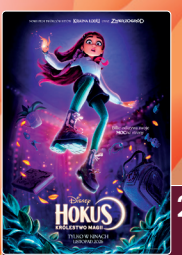


11 XI
Nasza rewolucja

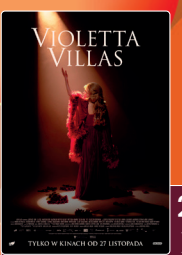
WCZEŚNIEJ KUPUJESZ, WIĘCEJ ZYSKUJESZ



20 XI
Igrzyska śmierci: Wschód słońca w dniu dożynek



25 XI
Hokus: Królestwo magii



27 XI
Violetta Villas

Twoje miasto, Twoje kino
www.helios.pl

MJ


ROGAL
z białym makiem
PIEKARNIA
POD TELEGRAFEM
MJ